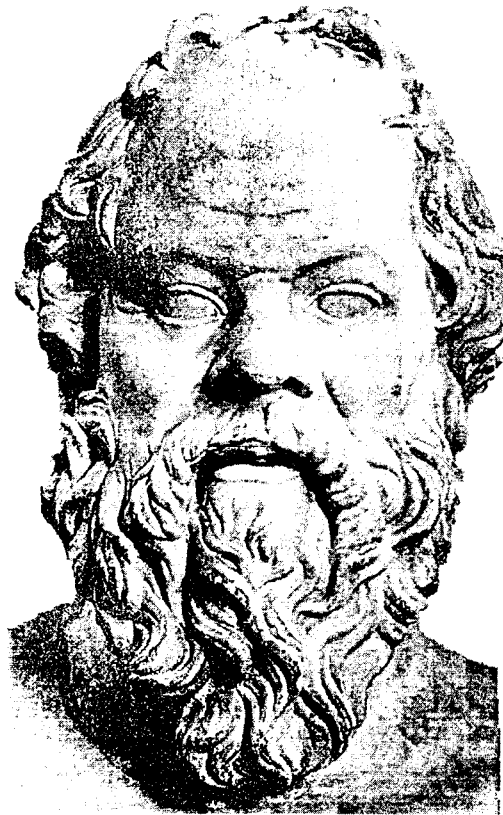

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ 3^{ου} ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ	9
ΕΝΟΤΗΤΑ 1 – Ιστορική θεώρηση	11
1 ΟΡΟΛΟΓΙΑ : ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ Π. Παπαβασιλείου	13
2 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ Γιαννουλοπούλου Γιαννούλα	19
3 Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΟΣΑΞΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ Ευγενία Σηφάκη	30
ΕΝΟΤΗΤΑ 2 – Γλωσσολογικές-Οντολογικές Αρχές Ορολογίας	43
4 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΜΟΝΟΛΕΚΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΛΟΚΩΝ ΟΡΩΝ Κώστας Βαλεοντής	45
5 ΑΝΑΒΑΠΤΙΣΜΟΣ Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη	63
6 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ Γιώργος Ι. Ξυδόπουλος	78
7 Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ: ΕΝΑ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΕΚΦΟΡΑΣ & ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ Μ. Καρδούλη, Θ. Ακοβιτσιώτη	88
ΕΝΟΤΗΤΑ 3 – Λεξικογραφία	101
8 ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ : ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ Ευαγγελία Μανουσάκη, Μαριάννα Κατσογιάννου	103
9 CRITÈRES D'ANALYSE DES DICTIONNAIRES TECHNIQUES BILINGUES ET MULTILINGUES COMPRENANT LE GREC ET LE FRANÇAIS Laurence GALOPIN	113
10 ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΩΝ. ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ Δ. Α. Ρετάλης	121
ΕΝΟΤΗΤΑ 4 – Τυποποίηση ορολογίας	127
11 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ DESIGN; ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Άρτεμις Γιάγκου	129
12 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ΜΠΑΡΟΚ ΣΟΥΪΤΑΣ. ΤΟ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ Σπύρος Ραυτόπουλος Μιχάλης Γκαρτζόπουλος	138
13 Η ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ Eugénia Roucher, Μαρία Τσούτσουρα	148
14 ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΞΥΛΟΥ Ι. Μπαρμπούτης	165
15 ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΚΑΘΙΕΡΩΜΕΝΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ Αλκιβιάδης Αλεξ. Γούσης	173

14 ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΞΥΛΟΥ

I. Μπαρμπούτης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Είναι γεγονός ότι η τεχνολογία έχει μια συνεχή ανάπτυξη και εξέλιξη, με αποτέλεσμα τη διαρκή εμφάνιση νέων προϊόντων. Για τα προϊόντα αυτά, αλλά πιθανόν και για στοιχεία του κύκλου παραγωγής και ελέγχου των, δημιουργείται η ανάγκη διατύπωσης και καθιέρωσης νέας ορολογίας. Τον ρόλο αυτό συνήθως αναλαμβάνουν τα ερευνητικά κέντρα και οι ερευνητές που συμμετέχουν στην ανάπτυξη της τεχνολογίας των νέων προϊόντων.

Η τυποποίηση των προϊόντων και συνεπώς και της ορολογίας τους έχει περιέλθει στην αρμοδιότητα κυρίως του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO) και των άλλων περιφερειακών οργανισμών τυποποίησης. Οι Εθνικοί φορείς τυποποίησης που θα υιοθετήσουν αυτές τις προδιαγραφές πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη της μεταφοράς της ορολογίας στην τοπική γλώσσα. Στην Ελλάδα, η αποτυχία καθιέρωσης αποδεκτής ελληνικής ορολογίας για τα νέα προϊόντα ξύλου, δημιουργεί σύγχυση, με αποτέλεσμα την καθιέρωση ξενόγλωσσων όρων.

STANDARDIZATION AND TERMINOLOGY OF NEW WOOD PRODUCTS

J. Barboutis

SUMMARY

It is a fact that technology has a continuous development. As a result of that, we have appearance of new products. For those products and probably for all the production line and controls, become a necessity for formulation and institution of new terminology. This roll undertakes the research centers and researchers who take part and lead in the development of the technology of new products.

Standardization of products and thus of terminology have become mainly in relevance of International Organization of Standardization (ISO) and other organizations for standardization.

National organizations for standardization that will adopt these standards have to assume the responsibility to transfer correct the terminology in their language. Failing to consecrate acceptable terminology for the new wood products In Greece, it generates confusion and as a result we have the institution terminology of foreign language.

0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα γεγονός με το οποίο ασχολήθηκαν ιδιαίτερα τα μέσα ενημέρωσης, και πιθανόν θα ενθουμούνται οι περισσότεροι, ήταν η συνάντηση των ηγετών των 8 πιο ανεπτυγμένων χωρών του κόσμου που πραγματοποιήθηκε στην Γένοβα. Τις χώρες αυτές τις χαρακτηρίζει

κυρίως η υψηλή ανάπτυξη της σύγχρονης τεχνολογίας που τις δίνει, τη δυνατότητα μεταξύ των πολλών πλεονεκτημάτων να αναπτύσσουν συνεχώς νέα προϊόντα. Στις χώρες αυτές δυστυχώς δεν συμπεριλαμβάνεται η Ελλάδα. Αν όμως ανατρέξουμε στο παρελθόν θα δούμε ότι πάνω από 2000 χρόνια οι Έλληνες πρωταγωνιστούσαν στον τότε γνωστό κόσμο και είχαν αναπτύξει ένα λαμπρό πολιτισμό που προσέφερε σημαντικά στην ανθρωπότητα. Ακόμη και σήμερα, είναι δύσκολο να ασχοληθεί κανείς με οποιαδήποτε μορφή επιστήμης χωρίς να συναντήσει αναφορές στους αρχαίους Έλληνες και τον πλούτο των γνώσεων τους. Βέβαια υπήρξαν και άλλοι πολιτισμοί με σημαντικές ανακαλύψεις και εφευρέσεις, πολλές από τις οποίες εξακολουθούν ακόμα να επηρεάζουν την ζωή μας, δεν κατόρθωσαν όμως αυτές τις πνευματικές τους κατακτήσεις να τις μετατρέψουν σε ένα οργανωμένο σύστημα λογικής προσιτό σε όλα τα μέλη τους. Ίσως αυτή να είναι η σπουδαιότερη αιτία της διαφοροποίησης του Ελληνικού πολιτισμού, όπου η υπάρχουσα γνώση, ήταν διαθέσιμη σε όποιον το επιθυμούσε να την αποκτήσει και καθιστούσε το κάθε άτομο ικανό να προωθήσει ακόμη παραπέρα τον πλούτο των γνώσεών του. Αυτή η ιδιομορφία του Ελληνικού πολιτισμού έδωσε την δυνατότητα στην Ελληνική γλώσσα να χρησιμοποιείται ευρέως στην διεθνή ορολογία. Το γεγονός αυτό για μας τους Έλληνες είναι ιδιαίτερα χρήσιμο διότι σ' αυτήν την περίπτωση μας απαλλάσσει από ένα πρόβλημα. Της απόδοσης της ξένης ορολογίας στην Ελληνική γλώσσα. Όταν όμως δεν έχουμε αυτή την τύχη τότε υπάρχει η πιθανότητα να συναντήσουμε αρκετές δυσκολίες, όπως θα προσπαθήσουμε να διαπιστώσουμε με το θέμα της ορολογίας των προϊόντων ξύλου.

1 ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΞΥΛΟΥ

Το δάσος εκτός από τις ποικίλες ωφέλειες που μας προσφέρει, και οι οποίες είναι ιδιαίτερα πολύτιμες για την ζωή, μας δίνει και το ξύλο το οποίο αποτελεί μία μοναδική σπουδαιότητας, ανανεώσιμη πρώτη ύλη.

Ο άνθρωπος αναγνώρισε την αξία του ξύλου και το χρησιμοποίησε από τα πρώτα χρόνια της εμφάνισης του στη γη και εξακολουθεί να το χρησιμοποιεί μέχρι και σήμερα, για την παραγωγή μεγάλου αριθμού προϊόντων. Ίσως καμία άλλη πρώτη ύλη δεν είχε αυτού του βαθμού την αξιοποίηση. Αναμφισβήτητα το ξύλο συνετέλεσε αποφασιστικά στην επιβίωση του ανθρώπου και την ανάπτυξη του πολιτισμού.

Στην αρχή, πριν από χιλιάδες χρόνια, η αξιοποίηση του ξύλου γινόταν μόνον με την παραγωγή προϊόντων στα οποία διατηρείται το κυλινδρικόμορφο σχήμα του κορμού ή των κλαδιών των δένδρων και τα οποία παράγονται με σχετικά απλή χειρωνακτική κατεργασία. Προϊόντα αυτού του τύπου τα οποία συνεχίζουν να παράγονται μέχρι και τις μέρες μας είναι βέργες καλαθοπλεκτικής, πάσσαλοι, κατάρτια πλοίων, στύλοι κ.α.

Με την πάροδο των χρόνων ο άνθρωπος κατασκευάζοντας τα κατάλληλα εργαλεία, άρχισε να βελτιώνει τις μεθόδους αξιοποίησης του ξύλου και να παράγει νέα προϊόντα ξύλου που να εξυπηρετούν καλύτερα τις ανάγκες του. Οι μέθοδοι κατεργασίας του ξύλου που αναπτύχθηκαν στην Αρχαία Ελλάδα [1] ήταν, μέχρι τότε που άρχισε η διάδοση της μηχανικής κατεργασίας, όμοιες με αυτές που ήταν γνωστές στον υπόλοιπο κόσμο. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνταν για την κατεργασία του ξύλου ήταν αυτά που χρησιμοποιούνται μέχρι και σήμερα όπως ο πέλεκυς, το πριόνι, η πλάνη, η σφύρα. ο τόνος.

Σε αρχαίο κείμενο (Θεάγης 124B) αναγράφεται σχετικά με την κατεργασία του ξύλου "πριζόντων και τρυπώντων και ξεόντων και τερνευόντων".

Σήμερα η πριστή ξυλεία εξακολουθεί να είναι ένα από τα κυριότερα προϊόντα που παράγονται από το ξύλο με την πρίση, δηλαδή τον τεμαχισμό των κορμοτεμαχίων με πριόνι, αλλά με την πρόοδο της τεχνολογίας, η διαδικασία της παραγωγής της πριστής ξυλείας απλοποιείται και βελτιώνεται συνεχώς.

Από τα τέλη του 19^{ου} αι. άρχισε μια ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας που επηρέασε και την τεχνολογία παραγωγής προϊόντων ξύλου. Η εφεύρεση νέων μηχανών κατεργασίας του ξύλου σε συνδυασμό με την πρόοδο της χημείας που πέτυχε την παρασκευή οικονομικών, ανθεκτικών και εύχρηστων συνθετικών συγκολλητικών ουσιών, είχε ως αποτέλεσμα οι δυνατότητες αξιοποίησης του ξύλου να αυξηθούν δυναμικά και ο αριθμός των προϊόντων που παράγονται από το ξύλο να αυξάνει συνεχώς. Ακόμη και το ξύλο μικρών διαστάσεων ή κακής ποιότητας που δεν αξιοποιούνταν ή χρησίμευε μόνο για καύση αποτέλεσε την πρώτη ύλη για την παραγωγή υψηλής αξίας προϊόντων.

Η Ελλάδα, για διάφορους λόγους, έμεινε μακριά από τους πρωτοπόρους των τεχνολογικών εξελίξεων και με την έλλειψη της κατάλληλης υποδομής και τεχνογνωσίας δεν έχει την δυνατότητα να αναπτύξει πρωτοποριακά προϊόντα ξύλου.

2 ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΞΥΛΟΥ

Σήμερα στην ελληνική αγορά κυκλοφορεί ένα πλήθος προϊόντων ξύλου. Προϊόντα τα οποία, όπως έχει προαναφερθεί, παράγονται εδώ και αιώνες αλλά και προϊόντα πρόσφατα, που η παραγωγή τους κατέστη δυνατή χάρη στην ανάπτυξη της σύγχρονης τεχνολογίας. Η ορολογία όμως που χρησιμοποιείται στην χώρα μας για τα προϊόντα ξύλου συχνά δεν είναι σαφής και πολλές φορές δεν προέρχεται από την ελληνική γλώσσα. Η κατάσταση δεν είναι για όλα τα προϊόντα η ίδια αλλά παρατηρείται μια διαφοροποίηση αντίστοιχη με την παλαιότητα εμφάνισης του προϊόντος.

Για τα παλαιότερα προϊόντα, τα οποία σήμερα παράγονται κυρίως με μηχανική κατεργασία, υπάρχει μια πιο αποσαφηνισμένη ορολογία. Στα προϊόντα μάλιστα που ήταν γνωστά από την αρχαιότητα, υπάρχει και χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά ελληνική ορολογία όπως πελεκητή ξυλεία, торνευτή ξυλεία, πριστή ξυλεία, σανίδα κ.ά.. Σ' αυτή την κατηγορία των προϊόντων ίσως η μοναδική περίπτωση που συναντάμε την χρήση ξενικού όρου είναι η λέξη «μασίφ» που χρησιμοποιείται για να δηλώσει το φυσικό ξύλο.

Τα υπόλοιπα προϊόντα που ήταν γνωστά πριν από τον 20^ο αι. έχουν επίσης σταθερή ορολογία η οποία όμως προέρχεται κυρίως από την ελληνοποίηση ξενικών λέξεων. Τέτοια προϊόντα είναι το μαδέρι (λατινικά *maderium*), το καδρόνι (ιταλικά *quadrone*), το παρκέτο (ιταλικά *parchetto*), ο καπλαμάς (τουρκικά *karlama*) κ.ά..

Για τα νεότερα προϊόντα, τα οποία άρχισαν να παράγονται τον περασμένο αιώνα, η ορολογία που συναντάμε είναι κυρίως ξενόγλωσση και πολύ συγκεχυμένη. Υπάρχουν προϊόντα στα οποία έχει επικρατήσει η χρησιμοποίηση της ξενόγλωσσης ορολογίας παρόλο που υπάρχει αντίστοιχη ελληνική απόδοση του όρου όπως για το αντικολλητό το οποίο αναφέρεται ως κονραπλακέ (γαλλικά *contreplaqui*). Σε άλλες περιπτώσεις η επικρατούσα ορολογία είναι αποτέλεσμα της επίδρασης της διαφήμισης ή των μονοπωλιακών συνθηκών της αγοράς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η διαδεδομένη χρήση του ονόματος «NOVOPAN» για ένα προϊόν ξύλου ευρείας κατανάλωσης. Το όνομα αυτό αποτελεί το εμπορικό σήμα μιας συγκεκριμένης βιομηχανίας, ενώ προϊόντα του ίδιου τύπου παράγουν και άλλες βιομηχανίες με διαφορετικές εμπορικές ονομασίες. Στην ελληνική βιβλιογραφία της τεχνολογίας ξύλου για το προϊόν αυτό χρησιμοποιείται ο όρος «μοριοσανίδα» ή ο όρος «μοριοπλάκα». Η ύπαρξη και χρησιμοποίηση πολλών όρων για το ίδιο προϊόν μπορεί να προκαλέσει σύγχυση και περικλείει τον κίνδυνο να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι πρόκειται για διαφορετικά προϊόντα.

Στα περισσότερα όμως σύγχρονα προϊόντα ξύλου η ορολογία που χρησιμοποιείται είναι η αντίστοιχη αγγλική. Η απόδοση ελληνικών όρων στα προϊόντα συναντά δυσκολίες διότι στην πλειοψηφία τους τα προϊόντα αυτής της κατηγορίας παράγονται με μια σύνθετη διαδικασία και η απλή μετάφραση των αγγλικών όρων σπάνια εκφράζει το προϊόν. Έτσι έχουμε αρκετά προϊόντα στα οποία δεν έχει αποδοθεί ακόμη αποδεκτή ελληνική ορολογία όπως συμβαίνει για το OSB (Oriented Stand Board), το LVL (Laminated Veneer Lumber) κ.ά.. Σε κάποια προϊόντα αν και η μετάφραση εκφράζει με επιτυχία το προϊόν, δεν χρησιμοποιείται στις επαγγελματικές συναλλαγές λόγω του ότι είναι μακροσκελής όπως για την Ινοσανίδα (ή ινοπλάκα) Μέσης Πυκνότητας που είναι γνωστό ως MDF (Medium Density Fiberboard).

Αν τα προϊόντα αυτά πρωτοεμφανιζόταν στην Ελλάδα, ίσως δεν θα υπήρχαν αυτές οι δυσκολίες με την καθιέρωση της ελληνικής ορολογίας. Η έλλειψη όμως της ανάλογης

τεχνολογικής υποδομής έχει ως αποτέλεσμα την εισαγωγή της τεχνολογίας ή και των προϊόντων και συνεπώς και της ορολογίας που τα συνοδεύει και η οποία έχει διαμορφωθεί από τους ειδικούς που συμμετέχουν στην ανάπτυξη των προϊόντων αυτών.

Στον επαγγελματικό χώρο, όπου είναι συνηθισμένο φαινόμενο η χρήση ξενόγλωσσων εμπορικών ονομάτων, ίσως να μην είναι ιδιαίτερα εμφανής η έλλειψη της ελληνικής ορολογίας. Η επίσημη χρήση όμως της ξενόγλωσσης ορολογίας ή της εμπορικής ονομασίας ενός προϊόντος σε μια χώρα που έχει δική της γλώσσα και την οποία κατόρθωσε να διατηρήσει για χιλιάδες χρόνια δεν πρέπει να μας εφησυχάζει. Παράλληλα μπορεί να δημιουργεί και πρόβλημα κατανόησης του προϊόντος καθ' όσον, ειδικά στα σύνθετα προϊόντα ξύλου, η ξενόγλωσση ορολογία δεν περιορίζεται μόνο στην ονομασία του προϊόντος αλλά επεκτείνεται και σε πλήθος άλλα στοιχεία της διαδικασίας παραγωγής των.

3 ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

Αποφασιστικό βήμα για την διατύπωση και καθιέρωση ελληνικής ορολογίας, ώστε όλοι οι ασχολούμενοι με το θέμα αυτό να μπορούν να συνεννοούνται αναφερόμενοι σε ενιαία ορολογία, μπορεί να γίνει μέσω της διαδικασίας της τυποποίησης

*Σύμφωνα με το Πρότυπο ΕΛΟΤ EN 45020 «**Τυποποίηση είναι δραστηριότητα με την οποία καθιερώνονται, για πραγματικά προβλήματα που μπορεί να εμφανισθούν, διατάξεις για κοινή και επαναλαμβανόμενη χρήση, που αποσκοπούν στο να επιτευχθεί ο βέλτιστος βαθμός τάξης σε συγκεκριμένο πλαίσιο εφαρμογής**».*

Η τυποποίηση αποτελεί βασικό παράγοντα στην οργάνωση της κοινωνίας και επιδρά σημαντικά στο σύστημα των συναλλαγών και της παραγωγικής διαδικασίας. Αφορά όλους τους ανθρώπους διότι μπορεί να εφαρμοσθεί σε όλα τα θέματα της ανθρώπινης δραστηριότητας όπως προϊόντα, υγεία, ορολογία κ.ά.. Η εφαρμογή της, μπορεί να γίνεται ασυναίσθητα και αυθόρμητα, ως αποτέλεσμα μιας συνήθειας ή ενός εθίμου, αλλά μπορεί να γίνεται και ενσυνείδητα και προγραμματισμένα με την καθιέρωση και εφαρμογή ορισμένων κανόνων που ονομάζονται πρότυπα.

Η τυποποίηση με την σημερινή της μορφή, δηλαδή με την καθιέρωση προτύπων και διαδικασιών πιστοποίησης, άρχισε να εφαρμόζεται από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα όταν άρχισε η αλματώδης ανάπτυξη της βιομηχανίας, οπότε ήταν απαραίτητο για την μαζική παραγωγή προϊόντων να εφαρμοσθούν συστηματικά αρχές απλοποίησης, ταξινόμησης και ομοιομορφίας. Οι χώρες, πρώτα οι βιομηχανικές και αργότερα οι αναπτυσσόμενες, αντιλαμβανόμενες τον σημαντικό ρόλο της τυποποίησης στην οικονομική ανάπτυξη άρχισαν να ιδρύουν εθνικούς φορείς αρμόδιους για την τυποποίηση.

Η σύγχρονη, συστηματοποιημένη τυποποίηση παρέμεινε άγνωστη στην Ελλάδα για πολλά χρόνια, κυρίως λόγω της βιομηχανικής της υπανάπτυξης

Η πρώτη προσπάθεια, για την δημιουργία κρατικού φορέα τυποποίησης στην Ελλάδα, έγινε το 1968 με την ίδρυση στο Υπουργείο Βιομηχανίας της **"Διεύθυνσις Τυποποιήσεως"**. Από την νέα αυτή υπηρεσία παρατηρήθηκε μια αξιόλογη προσπάθεια για την έκδοση των εθνικών ελληνικών προτύπων (NHS). Συντάχθηκαν σχέδια προτύπων με βάση κυρίως τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO) αλλά πολλά από αυτά παρέμειναν στο στάδιο του σχεδίου. Παράλληλα, μία σημαντική δραστηριότητα για την εφαρμογή της τυποποίησης, ξεκίνησε τότε και η Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος. Ιδιαίτερα χρήσιμη παραμένει μέχρι σήμερα η τυποποίηση των εννοιών της πριστής ξυλείας που εκδόθηκε στα πλαίσια αυτής της δραστηριότητας το 1978 [7].

Το 1976 ιδρύθηκε ο **ΕΛΟΤ** (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης) και μέσα στις αρμοδιότητές του είναι να συντάσσει και να εκδίδει τα Ελληνικά Πρότυπα, που έχουν άμεση σχέση με τις ανάγκες της ελληνικής πραγματικότητας, σε συνεργασία με τους παραγωγούς, τους καταναλωτές, τους εμπόρους, τους επιστήμονες και τη δημόσια διοίκηση, ακολουθώντας κάποιες διαδικασίες σύμφωνα με την διεθνή πρακτική. Μέχρι τώρα όμως δεν έχει συντάξει κάποιο ελληνικό πρότυπο σχετικά με τα προϊόντα ξύλου.

Από το 1983 την ευθύνη ουσιαστικά για την εκπόνηση και έκδοση των προτύπων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει η CEN (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης), που είναι ο αρμόδιος οργανισμός μελέτης, προετοιμασίας και υιοθέτησης κοινών Ευρωπαϊκών Προτύπων (EN). Τα πρότυπα αυτά βασίζονται κυρίως στα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO) και εκδίδονται σε τρεις επίσημες εκδόσεις (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά).

Τα μέλη της CEN είναι υποχρεωμένα να αποδεχθούν τα EN δίνοντας σε αυτά την μορφή του εθνικού προτύπου. Ο ΕΛΟΤ ακολουθώντας τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς υιοθετεί τα EN ως Ελληνικά Πρότυπα και κατόπιν προχωρά στην απόδοση του προτύπου στην Ελληνική γλώσσα. Ανάμεσα στα Ελληνικά πρότυπα που έχουν καθιερωθεί με αυτή την διαδικασία περιλαμβάνονται και αρκετά πρότυπα που αφορούν τα προϊόντα ξύλου όπου συναντάμε και την αντίστοιχη ορολογία τους. Όμως η απόδοση της ορολογίας σε μερικά από τα πρότυπα αυτά ίσως δεν εξασφαλίζει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την καθιέρωσή της ως ελληνικής ορολογίας.

Ένα παράδειγμα συναντάμε στο πρότυπο ΕΛΟΤ EN 312-2:1998 που έχει τίτλο «Κοντραπλακέ – Ταξινόμηση και ορολογία – Μέρος 2: Ορολογία» και είναι η απόδοση στην ελληνική γλώσσα του αντίστοιχου ευρωπαϊκού προτύπου, το οποίο στις επίσημες εκδόσεις έχει τίτλο «Plywood - ...» στα Αγγλικά, «Contreplaqué- ...» στα Γαλλικά και « Sperrholz -

...» στα Γερμανικά. Το «κοντραπλακέ», το οποίο είναι ένα σύνθετο προϊόν ξύλου, στην σχετική ελληνική βιβλιογραφία αναφέρεται με τον όρο «αντικολλητό» που προέρχεται από την ελληνική γλώσσα και εκφράζει επακριβώς την σύνθεση του προϊόντος.

Το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 324-1:1997 αναφέρεται στο προϊόν «Πανώ με βάση το ξύλο», όπως αναγράφεται στον τίτλο του προτύπου και είναι η απόδοση του όρου της επίσημης έκδοσης για το προϊόν που στα Αγγλικά αναφέρεται «Wood-based panels», στα Γαλλικά ως «Panneaux a base de bois» και στα Γερμανικά ως «Holzwerkstoffe». Ένα άλλο πρότυπο το ΕΛΟΤ EN 1058:1996 αναφέρει ένα προϊόν με τον όρο «Διαχωριστικά φύλλα με βάση το ξύλο». Αν όμως ανατρέξουμε στις επίσημες εκδόσεις θα διαπιστώσουμε ότι ο όρος αυτός είναι και πάλι η απόδοση του αγγλικού «Wood-based panels» ή των αντίστοιχων άλλων γλωσσών. Συνεπώς τα δύο αυτά πρότυπα δεν αναφέρονται, όπως εμφανίζεται στις ελληνικές εκδόσεις, σε διαφορετικά προϊόντα ξύλου αλλά απλά σε κάθε πρότυπο υπάρχει διαφορετική απόδοση στα ελληνικά του ίδιου όρου.

4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Καθιερωμένη ελληνική ορολογία υπάρχει σχεδόν για όλα τα προϊόντα ξύλου που ήταν γνωστά πριν από τις αρχές του 20 αιώνα. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο για τα σύνθετα προϊόντα ξύλου που άρχισαν να κάνουν την εμφάνισή τους μετά τα μέσα του 20 αιώνα.

Η απόδοση ελληνικής ορολογίας στα προϊόντα ξύλου που επιχειρείται μέσω της διαδικασίας καθιέρωσης των Ευρωπαϊκών Προτύπων (EN) δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική. Σε αυτό ίσως συντελεί το γεγονός ότι δεν εκδόθηκαν ποτέ στην χώρα μας εθνικές προδιαγραφές για τα προϊόντα ξύλου.

Για να μην υπάρχει σύγχυση και για να μπορούμε να καταλαβαίνομαστε θα πρέπει να προχωρήσει η απόδοση στην ελληνική γλώσσα της ορολογίας όλων των προϊόντων ξύλου, αλλά για την καθιέρωση αποδεκτής ορολογίας θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Gisela R., Αρχαία Ελληνική Τέχνη, Μ. Καρδαμίτσας, Αθήνα 1974
2. Κριαράς Ε., Νέο λεξικό της Σύγχρονης Δημοτικής Γλώσσας, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1995
3. Liddell H. – R. Scott – A. Κωνσταντινίδου, Μέγα λεξικόν της Ελληνικής γλώσσας
4. Μπαρμπούτης Ι., Προϊόντα ξύλου – Τυποποίηση, Πανεπιστημιακές παραδόσεις, Α.Π.Θ. 1999

5. Μπαρμπούτης Ι., Παραγωγή προϊόντων ξύλου, Σημειώσεις Εργαστηρίου Δασικής Τεχνολογίας, Α.Π.Θ. 1999
6. Μπαρμπούτης Ι. – Γ. Νταλός, Η Τυποποίηση στην Ελλάδα και οι προδιαγραφές για τις μοριοπλάκες, Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Δασολογίας και Φυσ. Περιβάλλοντος Α.Π.Θ., υπό δημοσίευση
7. Ρουσοδήμος Γ. Τυποποίηση πιστής ξυλείας, Αυτοτελείς εκδ. της Δ/σεως Δασ. Ερευνών & Εκπ/σεως Αρ. 41 , Αθήνα 1978
8. Τσουμής Γ., Επιστήμη και Τεχνολογία του Ξύλου – Τόμος Β – Βιομηχανική Αξιοποίηση, Α.Π.Θ. 1986

Ιωάννης Α. Μπαρμπούτης

Δρ. Τεχνολογίας Ξύλου, Λέκτορας Α.Π.Θ.

Εργαστήριο Δασικής Τεχνολογίας

54006 - Θεσσαλονίκη

τηλέφ.: 031- 998895 , τηλεομ.: 031 –998947

ηλ-διεύθ. : jbarb@for.auth.gr